

ELŐFIZETÉS:
Égész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitáti sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvma-
dárjában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közlekedésügyi miniszterium.

Zombor, 1896. december 7.

Baró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter már kibocsátotta a meghívókat a Budapesti létesítendő kereskedelmi kikötő tárgyában tartandó szaktanácskozásra és most már csak előkészítik a miniszteriumban ezeket a felette fontos tanácskozásokat, mielőtt megtennék az első lépést a nagyszerű vállalkozás kiviteléhez. Ennek a forgalmi eszköznek közgazdasági fontosságáról köteteket lehetne írni és még mindig nem méltatnók eléggé annak horderejét. Csak meg kell gondolni, hogy a Vaskapu megnyitásával az egész dunai forgalom a Kelettel szabadabbá tételével és hogy ennek a forgalomnak az egész magyar Dunán egyetlen kikötő sem áll rendelkezésére, mely csak a legkisebb mértékben is képes lenne eleget tenni a legszerényebb követelményeknek.

Baross Gábor nagy műve nagyszabású kiépítésére szorult ezt tervezte és kezdeményezte báró Dániel, ennek kiviteléhez fogott ép most. Baross igen elkényeztetette a nemzetet egy kereskedelemügyi miniszterrel igényelt tevékenység és teljesítőképesség tekintetében. Nagy koncepciókat, igen sok szorgalmat és soha nem pihenő tevékenységet vár, mert ezeknek az áldást hozó tulajdonságoknak kolosszális értékét a volt kereskedelemügyi miniszteren eléggé megtanulta ismerni.

Tehát nem árulunk el titkot, ha báró Dániel kereskedelemügyi miniszternek gyakran még éjjel után is kivilágított ablakaira utalunk, kinek a rendelkezésére álló nappali idő sokkal szűkebben van kimérve, hogy sem kénytelen ne lenne azt az esti és éjjeli órákkal megtoldani. A nagy koncepciókkal, a kolosszális munkaerőt, a soha el nem fáradó szorgalmas nagy elődétől örökölte és meg kell adni, hogy báró Dániel, a grand seigneur, a ki valóban nem szorult rá, a legszorgalmasabb és a legmunkásabb hivatalnok a tárcájának.

Mellette áll egy jól iskolázott hivatalnoki testület, melynek élén Vörös László államtitkár és Ludvig Gyula miniszteri tanácsos a legjobb példával járnak elül. Az előbbinek jut a miniszterium összes teendőinek elintézése, tárgyalása és előkészítése és szinte szerencsésnek kell nevezni

Dániel kezét, a mely ilyen munkatársat tudott szerezni.

Midőn tele vagyunk dicsérettel a magyar közlekedésügyi e három kitűnő teria iránt, tesszük ezt abból az okból, mert Bécsből egy kísérleti léggömböt bocsátottak fel, melynek nem volt más célja, mint egy külön közlekedési miniszterium lanszirozását megkísérlni. A kereskedelemügyi miniszterium ketté osztásáról akartak tudni és a magyar főrendiház egyik tagját már meg is neveztek, mint leendő magyar forgalomügyi minisztert a la Gutenberg vasúti miniszter Ausztriában.

E híresztelésekből — mint értesülünk — egy szó sem igaz. A tárcá kettéosztása sem szükségessé nem lett, sem kilátásba nem vétetett. A legjobb bizonyítékot arra, hogy e miniszteriumban új szervezést nem terveztek s nem tervezhetek, annak épen a mostani kitűnő szervezete szolgáltatja, amely lehetővé tette, hogy a magyar államvasutak a milleniumi esztendőben épenséggel dícséretreméltó sikerrel működtek. Arról az óriási forgalomról, melylyel az államvasutak ez évben megbirkóztak, csak félig-meddig találó képzeletet alkothatunk magunknak, ha meggondoljuk, mily roppantul leszállított díjak mellett érték el mégis majdnem hat millió fortra rugó több bevételt. És sehol sem volt panasz pontatlanság, rendellenesség, vagy egyéb vizsátság miatt; mindenütt rendes ellátása a teendőnek és szinte bámulatos vezetése az ezerkaru szörnynek.

A kereskedelemügyi miniszteriumnak fent említett három vezető személye teljes igényt szerzett magának működésével a nemzet nem muló elismerésére és a nemzet bizonytalanságával és elkeseredésével fogadná, ha a mai erő és biztos szervezetet csak gyengén is megráznák.

Oly sok intézmény létezik, amelyre ráférnének a reformok, hagyjuk tehát a vak reformbuzgóságtól érintetlenül a kipróbált és bevált intézményeket.

Közös hadseregbeli tisztek áthelyezése a honvédséghez. A honvédelmi miniszter jelentést terjesztett a képviselőházhoz a múlt évi november elsejétől ez évi október végéig a közös hadseregbeli a magyar honvédség tényleges állományába történt tisztáthelyezésekről. E jelentés szerint a megjelölt egy évi időszakra alatt harminc gyalogsági és tiz lovassági, összesen tehát negyven áthelyezés történt. Áthelyeztetett pedig rangfokozat szerint a honvédséghez: öt vezérőrnagy, két ezredes, öt alezredes, tizennégy százados és ugyanannyi főhadnagy. Az áthelyezett gyalogsági alezredek egyikét időközben ismét visszahelyezték a közös hadsereghez.

Katonatisztek nősülési engedélye. A legutóbbi időben a monarchia mindkét felében többször megtörtént az az eset, hogy az anyakönyvvezetők és a lelkészek oly nem tényleges állományu tiszteket is megeskettek, kiknek a katonai szabályzatok értelmében a katonai batóságától nősülési engedéllyel kellett volna ugyan birniok, de ez iratot nem szerezték be. Nem régen a fővárosban is történt hasonló eset és Lobkowitz herceg tábornagy hadtestparancsnok vádat emelt azért, mert az anyakönyvvezető egy nyugalmazott százados engedély nélkül menyasszonyával összehadott. A közös hadügyminiszter most felszólítást intéz a batóságokhoz és a lelkészekhez, melyben figyelmezteti őket, hogy a nem tényleges állományu tisztek házasságát, csak is abban az esetben nyilvánítsák megkötöttnek, ha a nevezett tisztek a katonai batóság által kiállított nősülési engedélyt fölmutatják. E szabály alól csakis azok a nem tényleges állományu tisztek vannak kivéve, kik mint rokkantak nyugdíjaztattak, továbbá a szolgálaton kívüli viszonyban lévő tisztek és természetesen a tartalékosok ama része, kik az aktiválásra nem reflektálnak. A várakozási illetékek szabadságot tiszteknél és azoknak a nyugdíjas tiszteknél, kik helyi szolgálatra vannak előjegyezve, továbbá az aktiválásra törekvő tartalékos tiszteknél nősülési engedélyre van szükségük.

Polgári házasságkötés és oldalági sógorság. A helyügyminiszter egy nőgrádmegyeli lakos engedélyt kért arra, hogy elhált feleségének a nővérel házasságot köthessen. A miniszter tudomására hozta a vármegye alispánja útján, hogy új házassága megkötésének törvényes akadály nem áll útjában, mert az új házassági jogi törvény csakis az egyik házastárs és a másik házastársnak egyenes ágbeli vérokona közt állapít meg házassági akadályt, holott a jelen esetben a házastárs elhunyt nevének testvérét, tehát oldalági vérokonaat szándékozik feleségül venni.

Ujdonságok.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Balassy István baracska lebanos saját kérelmére nyugdíjaztatott.

A kalocsai érsek születésnapja. Császká György kalocsai érsek a napokban ünnepelte születésének 70. évfordulóját. A fejedelmi adományairól és jótékony cselekedeteiről ismeretes agt főpásztor — a ki a millenium emlékére százezer forintot felül adakozott jótékony célokra — ez alkalomból számos világi és egyházi notabilitás személyesen kereste fel budapesti lakásán, hogy szerencsekívánatait kifejezhesse. Egyházmegyénk papsága és világi előkelőségei táviratilag fejezték ki üdvözlésüket.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki állásra.

A „BACSKA“ tárcája.

A HALÁL APOTHEOZISA.

Írta: Gál Lajos.

A szülők, rokonok, barátok, sirva álltak körül betegyát és ő az enyészet küszöbén kimerülten, zsiabadtan az átélt romboló szenvedést mozdulatlanul fektít. Fájdalmai nem voltak.

Valamelyes jóleső nyhe érzés melengette. Nem kínozza többé szenvedés. A test megadta magát és az agy csupán a tudatot közvetítette már a többi szervekkel.

E tudat azt mondta, hogy vége mindennek. Meg kell halni. Itt kell hagyni az életet úgy amint van: gyönyöreivel, boldogságával, szenvedéseivel egyetemben.

A haldokló behunyta szemeit. A körülállók elfojtva sottogtak:

— Most, most . . .

— Az orvos intett:

— Még nem — s a beteg szivére tette kezét. Még dobogott.

Halotti csend vette körül a halálba indulót.

Ő pedig behunyott szemekkel nézett-nézett a végtelen messzeségbe. Alakatlan fehéres chaoszba mélyedt bele, szellemi látásának összes energiájával. Látni, tudni akart. S ime éltnék egyet fázisai feltűntek emlékezetében. Képelete megújította a multat. Érzéki idegei az akarat külső hatása alatt állva, a kívánt benyomásokat élénk hallucinációkban idézték föl agyvelejében.

Ugy tetszett neki, mintha a roncolt test egy pontra irányuló tevékenysége, mely az ést fáradságos erőlködéssre készítette, az agyban egy más világot tárna föl e perében. Egy különös, soha nem látott, soha nem ismert világot, melyet míg élünk, csak sejtünk, melyre, míg élünk, csak vágyunk, de el nem érhetjük soha, soha . . .

A hallucináció mind élénkebb lón. A ködszerű fehérség eloszlott. Légies árnyak lebegtek előtte és ő nézte, hallgatta azokat.

Az egyiknek szellemajkai azt susogták:

— Jer! én kalauzolni foglak. Én vagyok a tudás.

— Megyek, szólt ő vissza gondolatban.

Egy óriási teremtszert helyiségbe léptek, melynek

fala, teteje, padlata hófehér márvány volt. A fehér márványon apró fekete alakok mozogtak némán, nesztelenül. Az ifjú eleinte csodálkozott s önmagától kérdé:

— És ezekben élet van nélkül?

Az árny intett neki és ő megértette.

— Mi a hang? a hang szállog és levegő mozgása. Mi a szenvedély? a vér rendetlen hullámzása: mozgás. Mi a cselekvés az akarat és eszközök kölesönös munkája? mozgás. Hang, cselekvés, szenvedély, zaj, viszály minden csak mozgás, sokszor diszharmonikus. Itt nincs már diszharmonia, hanem összhang — a mozgás összhangja. Az árnyak élete nesztelen, de összhangzatos.

— Nos nézd, ezekre rá fogsz ismerni, — sottogott ismét a szellem.

Az ifjú figyelmesen nézte őket.

A fehér márványon gyorsan váltották föl egymást az alakok.

Ott voltak az özvegyen maradt anya éhező gyermekével. A párbajban elhullott munkás férfi, lelőve, mert becsületét védte. Az élte virágában elhalt családapa. A boldog házasságban élt fiatal asszony, amint éltet adva gyermekének, áldozatul hozza a magát.

A gyilkostól megölt utas. A véres harcok meggyilkolt hősei. A folyamok és tengerek hullámaiban halálukat lelt szerencsétlenek. A tudomány problemáiban megörlött áldozatok. A tél hidegétől megdermedt koldusok. A nyomor, kétségbeesés, családás öngyilkosai. A hóhér által eltorzítottak hullái. Az elnyomás, zsarnokság, árulás, hatalomvágy, féltékenység által halálba kergetett emberek holttestei. A járványok áldozatai. A végegyengülésben sirba szállt aggok, az éltük tavaszán elhervadt ifjak. Viruló ifjak, elaszott aggszűzek. Mind, mind ott voltak s kaleidoskopszerűleg elvonultak a haldokló szemei előtt.

— Miért mutatod ezeket nekem? kérdé a haldokló.

— Tudni vágytál, sottogta az árny.

— Igen, de nem ezt. Ezt úgy is tudtam. Még tanuló éveimben, amidőn tudományomtól ízetve könyveimben búvárkódtam, akkor jutottam már megdöbbenéssel arra a tapasztalatra, hogy az enyészet irgalmatlan és igazságtalan. Nincs se konzekvencaja, se logikája.

A vénet, fiatal egyaránt sivár keblére szorítja. Mindegy neki, akár érdemi valaki, akár nem. Amint szeszélye

sugallja, úgy cselekszik. Ezt úgy is tudtam az életben is, hogy bármint küzdünk a szépét, jóért, nemeseért, egyszer csak, a midőn az enyészetnek tetszik, mindent itt kell hagynunk. Csak azt szeretném tudni, csak azt mondd meg nekem, hogy az a szegény ifju, aki cél előtt hal el, az az ártatlan gyermek, aki szülőinek összes boldogságát viszi sirjába, az a szerencsétlen áldozat, akit az emberek méltatlan üldözése készít az öngyilkosságra, megkapja-e a kárpótlást? Igazi egyenlőség, igazság, méltó jutalom és megérdemelt büntetés van-e a halál után? A hívők tulvilága létezik-e vagy az atheistának van-e igaza? s ha igen: mi célja van annak az életnek, mely sokkal rövidebb, semhogy itt a földön valami igazi nagy nemes célt elérni tudna? . . .

Az árny letörle az alakokat a fehér márványról.

— Nézd — sottogott a haldoklóhoz — ezek az apró alakok egy ideig mozogtak a fehér márványon; a földön pedig éltek, cselekedtek, örültek, szenvedtek. Most letöröltem őket és a márvány tiszta, tites és hideg marad. Az örökkévalóság is egy tiszta, tites és hideg maradt ostoba erőlködéssel, de véges észszel mindent ráirhattok. A míg éltek, mozogtok, látjátok is rajta. De magát a problema megoldását, ennek a márványnak másik lapját nem.

— Hát mikor?

— Ha meghaltatok.

— Oh, vgy tehát.

— Jól van. Jer.

A haldokló átszellemülten mosolygott. Talán meglátta, ami után életében annyit törekedett. Talán megtalálta annak a nehé, örüllettel fenyegető problémának megoldását, melyet míg élünk, sem kutatással, sem tudományal, sem a vallás dogmáival megoldani nem birunk. Talán megtudott mindent egy pillanat alatt, amit egy hosszú életen át meg nem tanulhatott. Mevlátta a fehér márványlap másik oldalát és meghalt. Igazi bölcs lett, mert halott lett.

Mi van hát annak a fehér márványlapnak a másik oldalán?

Az élő nem tudhatja. A halott nem mondhatja.

Beh sivár igazság!

Atheizmus. Az igazságügyminiszter Soós Lajos battonyai járásbírói aljegyzőt az újvidéki törvényszékhez helyezte át.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a topolyai járásbírósnál német-szerb nyelvi hitesei állásra. **Ügyvédi kamarák közgyűlése.** A szabadkai ügyvédi kamara választmány a f. évi november hó 26-án 456. polg. szám alatt hozott határozatával a „szövetkezetekről”, továbbá a „bűnvádi perrendtartás életbejuttatásáról” és „az esküdt bíróságok szervezéséről” szóló törvényjavaslatok felett elkészült és az igazságügyminiszterhez felterjesztendő véleményes javaslat végleges megállapítása végett rendkívüli közgyűlés összehívását rendelte el; a közgyűlés megtartására f. évi december hó 20-ik napjának d. e. fel 10 óráig tüzeltett ki.

Bizottsági tag választás. Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottságának folyó évi november hó 25-én 224. szám alatt kelt közgyűlési határozata folytán ezennel közhírré tétetik, hogy a cservenkai választókerületben elhalálozás folytán megürült két városi választott bizottsági tag helyének betöltése céljából egy bizottsági tagnak 2 évre és egy bizottsági tagnak 5 évre leendő választása folyó évi december hó 15-én délelőtt 9 órától délután 4 óráig fog eszközöltetni. A választások vezetésére elnökül dr. Krónits István s helyettesül dr. Zakó István bizottsági tagok választottak meg. Egyben választási helynek Lallosevits Péter vendéglője jelöltetik ki. Választói joggal bírnak mindazok, kik az 1896-ik évre érvényes cservenkai választók névjegyzékében felvéve vannak. A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak névjegyzéke tájékoztató végett Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitéve találhatók.

Eszküvő. November hó 28-án kötött házasságot a bács-feketehegyi anyakönyvvezető előtt Szikes Ignác, az országos kulturmérnöki hivatal okl. rétmestere Zsótér Aranka kisasszony postamesterével, néhai Zsótér József nemes-militárius volt jegyző leányával. A polgári házasságkötés után a kis-hegyesi római kath. templomban esküdték örök hűséget egymásnak.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: Az új-verbázi m. kir. posta- és távirádihivatal személyzete mély fájdalommal tudatja, hogy Theisz Konrád m. kir. posta-távirádizás és hivatalfőnök f. évi december hó 3-án életének 41-ik évében reggel 7 órakor rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai 1896. évi december hó 4-én fognak a gyászházból a református sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Új-Verbász, 1896. december hó 4-én. Áldás és béke hamvainak.

Plébános választás Zentán. Zentán a második plébános állást folyó hó 16-án töltik be választás útján. Jelölve vannak: Kustár Lajos csanádi, Kirschbaum Lajos titeli és Futó Ferenc ó-kéri plébánosok.

Katalinbál. Elkéve kaptuk a következő tudósítást: Az ó-morovicai önkéntes tűzoltó-egylet november hó 25-én Katalinbált rendezett világpostával egybekötve. A közönség, mely szép számmal jelent meg, bár többen is lehetnek volna, nagy élvezettel nézte végig a világposta exprezs-leveleit. Az összes bevétel volt 36 frt 68 kr. Fölülfizettek: Bergl Adolf 50 kr, Mank Istvánné 1 frt, Jenei Mihályné 40 kr, Neufeld Adolf 1 frt, Gunity Jenő 20 kr, Friedmann Mór 60 kr, Nagy Lajos 10 kr, Ifjú Anna 1 frt 10 kr, Obláth Nánán 1 frt, Hajdu Lajos 50 kr, Gyenge Julianna 1 frt, Drobina Mátyás 30 kr.

Mezőgazdasági statisztika. Az 1895. évi VII. t. c. alapján végrehajtott mezőgazdasági statisztikai összeírás eredményeinek feldolgozása befejezéséhez közeledik s az első kötetek már néhány nap múlva sajtó alá bocsátatnak. Mielőtt azonban az országos m. kir. statisztikai hivatal a nagy mezőgazdasági statisztikai munkát kinyomatása iránt intézkedhetnék, lehetőleg pontosan ismernie kell a szükséglet mérvét, hogy az előállítandó példányok számát ehhez képest megállapítani. A mintegy 800 folio ivnyi terjedelemben tervezett 5 kötetes munkának előfizetési díja erős vászonkötésben 10 forintban van megállapítva. Az előfizetési összeg az országos m. kir. statisztikai hivatalhoz küldendő be legkevesebb a folyó év végéig, amely idő eltelével a mezőgazdasági statisztikai művek az előfizetési árnak négyeszeresére rugó bolti árban lesznek csak megszereshetők.

Értesítés. A lokomobil és cséplőgépkezelők tanfolyama az állami ipariskolánál (Budapest, VIII. ker., Népszínház-u. 8.) január hó 2-án nyílik meg s április hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (lokomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak felvételnek a 18. életévüket betöltött irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A bejelentési bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában munkabizonyítványt tartoznak benyújtani. A tandíj 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi december 15-től január 2-ig tartanak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 8. sz.). Vidékiek a tandíj beiktatása mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

Népmagyarosítások. Rosenbaum József bajai illetőségű ügyvédjelölt vezetéknévét „Radó“-ra, Hutflusz János bajai illetőségű szeghegyi kéményseprő mester pedig vezetéknévét „Halasi“-ra változtatta.

Eszküvő. Kröll Ferdinand szabadkai huszárfőhadnagy szombat délután esküdték örök hűséget özv. Magyar Imréné leányának, Clarisse kisasszonynak.

Honvédzenekar Ó-Becsen. A szegedi honvédzenekar folyó hó 1-én Ó-Becsen az ottani nagyvendéglőben hangversenyt adott. A nagyszámú közönség lelkesen tapsolt a zenekar precíz játékának.

Öngyilkosság. Bács-Földváron a múlt héten Szántó András ottani lakos, öngyilkossági szándékkal begrott a Ferenc csatornába. A szerencsétlen ember nyomban elmerült és megfulladt. Holttestét maig sem fogták ki.

A zombori törvényszéki elnöki állás. A Széchenyi Józsefnek országgyűlési képviselővé történt megválasztása folytán a legszélesebb körű kombinációk indultak meg arra nézve, hogy vajjon ki lesz a törvényszék új elnöke. A különféle lapok több nevet hoztak forgalomba; legtöbbször emlegetik Szondy Matyás és Dalnay Pal zombori törvényszéki bírák, Dömötör Pál, Klimkó Ferenc és Foruszék Sándor táblabírák, Milassevits Sándor paucsovai kir. ügyész és dr. Dekker Gyula szabadkai járásbíró neveit. Biztosan természetesen még semmit sem lehet tudni, de az tény, hogy a most nevezett illusztris egyének közül bármelyik is díszre válnék a zombori kir. törvényszéknek.

Haziestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda tegnap este tartotta meg e havi haziestélyét. A haziestély minden ízében kitünően sikerült. A rögtönzött műsornak fénypontja Gallé Irén k. a. éneke volt. A kisasszony kedves és csengő hangjával igazi gyönyörűségre szolgált a közönségnek; művészi énekét a közönség sűrű tapsviharral jutalmazta.

Jóváhagyás. A belügyminiszter jóváhagyta a vármegye azon határozatát, a melynek értelmében a megye közönsége a milleniumi díszfelvonulásra készített díszruhákat az egyes banderistáknak odaajándékozza.

Pályázat. Pályázat van hirdetve Újvidék szabad kir. városánál főjegyzői állásra.

Ejegyzés. Geiger Félix szabadkai kereskedő jegyet váltott Hirschl Ilonka kisasszonnyal Újvidékről.

Bankett. Emlegettük már, hogy Sztójkovits György, zombori kir. törvényszéki bíró saját kérelmére nyugdíjaztatott. Sztójkovits tiszteletére ez alkalomból pénteken este a „Vadászkürt“-ben bankettet rendeztek. A banketten a közszeretnek örvendő bíró kártársai és tisztelői fényes ovációban részesítették.

Biciklisták mulatsága. A zombori kerékpár-egyletet e hó 5-én, szombaton a „Vadászkürt“- összes teremben táncmulatságot rendezett. A mulatságon elég szép számú közönség volt jelen s reggeli 1/2 óráig a legkedélyesebb hangulatban együtt maradt.

Zsenialis találmány. Zsenialis találmánnyal gazdagítottak a magyar találmányosságának jó hírűvé Ippi Bydeskuty Lajos és ifj. Preszly Aladár budapesti lakosok (mindketten bácskaiak). Találmányuk tárgya egy nap és eső elleni kerékpár-ernyő, mely minden gépre alkalmazható és ugy esőben, mint a nap heve ellen megvédi a biciklistát. A szakértők igen célszerűnek tartják az új találmányt és nagy jövőt és kellendőséget javasolnak neki. Az ernyő összecuskható és nem használás esetén a gépre egy igen praktikus kombinált tokban helyezhető el. Feltalálók Európa nagyobb államaiban már szabadalmat nyertek s legközelebb forgalomba hozzák találmányukat.

A belügyminiszter és a bérkocsis. A „Magyarország“ írja: A budapesti bérkocsisok is megszívlelhetnék a következő esetet, melyet egy kassai lapban olvastunk: Tkaacs József, kassai bérkocsist a kassai rendőrfőkapitány, mint elsőfoku iparhatóság, azért, mert egy izben többet követelt egy uri embertől, mint a mennyi neki szabályrendeletileg meg volt állapítva — pénzbüntetésre ítélte. A bérkocsis nem nyugodott bele az ítéletbe, hanem megfélembreztette azt; miután azonban a II-od foku bíróság is helyben hagyta az első izben meghozott ítéletet; — az ügy most a belügyminiszter elé került, a ki az I-ső és II-od foku határozat megváltoztatása mellett elrettentő példaul, súlyos büntetéssel sújtotta a bérkocsist. Nevezetesen 50 frt pénzbírsággal sújtotta és öt esztendőre eltiltotta a hajtasztól.

Öngyilkosság a rendőrség fogházában. Újvidékről írják: Radivojević Mihály 28 éves szerb alattvaló hosszú időn át legénykedett Lázits Tanaszia papucsmesternél, akinek bizalmát feltétel nélkül bírta. A gazda mint családtagot tekintette Radivojevićet s rábízta barmit is. Így esett azután, hogy Radivojević a gazda pénzéhez jutott s 500 frt s egyéb értékes ingók ellopásával megszökött. A gazda szerdan megjelent az újvidéki rendőrségnél s azon gyanúját fejezte ki, hogy a tolvaj segéd Újvidéken tartózkodnék. A rendőrség nyomozása eredményre is vezetett, mert a hűlen segédet a 3 korona szállodában el is csípték. Persze letartóztatták s az I. sz. fogházhelyiségbe zárták. Találtak meg vagy 420 frt készpénzt a letartóztatottnál. A szolgálatot tevő rendőr hajnali 4 órakor még ebrben találta a foglyot, de mikor reggel 6 órakor újult betekintett a zárkába, megijedve látta, hogy az ajtó vasán nadrágszíjjával fogva felakasztotta magát. A gyorsan előhívott orvos már csak a halalt konstatalhatta.

Új községi képviselők Csonoplán. Csonopláról írják: Az e hó 5-én megtartott községi képviselőválasztás alkalmával a szabadlövőpart mind a három kerületben — dacára a néppárt erőlködésének — óriási többséggel dicsőségteljesen győzött. Nevezetesen megválasztották: a német kerületben Hoffmann Mihály és Piller Kristóf, a magyar kerületben Lengyel Matyas és fia Lengyel József, a bunyevác kerületben Paity Antal és Berettyi Iván a legutóbbi országos képviselőválasztás alkalmával a szabadlövőpart legfőbb emberei és még többen.

Romboló jégzajlás. Újvidékről írják folyó hó 5-iki kelettel: A város lakosait nagy izgalomba hozta az óriási jégzajlás, mely ma hajnalban rombolva szakította szét a Duna két partját összekötő hajóhidat és abból 28 pontot elszakította, azokat a borzasztó robajjal előtörő jégtorlaszok martalékaul dobta. A pontonok felét Csoronyovanc megalatták, a többiek azonban szerte-szét szétlaktak, mi által a városban óriási kár esett, mert egy-egy ponton ára 1600 frt. A városban különben is nagy az izgatottság, mert a három méter mélységben uszó jégtáblák két téglával megrakott uszályhajót is aláástyestettek. Ilyen időjárásra Újvidéken egyáltalában nem emlékeznek; napok óta ugyanis 12 fok hideg van.

Sport-bál. A szabadkai sport-egylet tornahelyiségében most minden este buzgó kis csapat gyülekezik össze. A jövő évi január 9-én tartandó sport-bál közreműködői gyakorolják be Matkovich Miklós művezető utmutatása mellett a szebbnél-szebb produkciókat. Vig furulyaszó mellett folyik egy rendkívül érdekes fűzergyakorlat bemutatása, amelyet zenezóra fog a mintacsapat eljánni. Csattog a kard, puffog a vívomaszka, a vezénylőzavak és kardcsörgésbe élesen csendülnek bele a vívótörök, amint a vívópárok összemérik erejüket és ügyességüket. Zajos világ van most a Kossuth-Lajos

utcai egyleti helyiségben, ahol a délutáni és esti órákban nagy buzgalommal készülnek a sport-bálra. Minden arra mutat, hogy derék tornászaink ezuttal is szép dolgokat fognak produkálni és a publikum is meg lesz velük elégedve. A rendezőség immár véglegesen megállapította a táncot megelőző tornaprodukciók műsorát, amely a következő: 1. Be- és felvonulás. 2. Közös gyakorlatok kettős ruddal zenezóra. Vezényli: Matkovich Miklós egyleti művezető. 3. Iskola-vívás 20 párral. 4. Minta-csapat. Tornázás lovon és korlátón. 5. Vívóverseny. A sport-bálra jegyek a tagoknál és az egyleti helyiségben kaphatók a következő árakon: személyjegy 2 frt, családjegy 5 frt, karzat 2 frt 50 kr.

A hideg áldozata. A múlt héten hirtelen bekövetkezett szigorú télnek már megvan a maga áldozata. Egy adai ember a pénteki hetipiacon a városban jól bepálinkázván, ittas fövel neki indult a szállásra. Hibe-tőleg valahogyan elesett s elaludt, ahol azután a dermesztő hidegben megfagyott. A hullát szombaton reggel találták meg a szállásokról jövő emberek. A megfagyott ember kiléte mindeztől megállapítva nincsen.

Életmentő kutya. Az „Ó-Becsei Közlöny“ írja: A múlt héten az ó-becsei városbáza folyosóján igen érdekes, de egyuttal borzasztó esetnek voltak szemtanúi az ott foglalkoskodó emberek. A toronyőr kis leánya lassu léptekkel jött le a toronyból, midőn az emeleti folyosóhoz ért, megcsuszott és lefelé gurult a lépcsőkön. Éppen a folyosón sétálgatott Gombos Béla országgyűlési képviselőnk hatalmas új fundlandi kutyája, mikor a leánya gurulni kezdett. Alig pillantotta meg a kutyát, hogy a kisleány lebukott, utána ugrott és már a harmadik lépcsőnél ruhájánál fogva felemelve a folyosóra felvitte. A megrémült kislány csak kisebb zúzódásokat szenvedett, de ha az okos eb fel nem kapja, bizonyára összezuzza magát a lépcsőkön.

Kiadó péküzlet. A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet tulajdonát képező és a Basa-utcában fekvő ház, mely péküzletnek eddig is használva volt, kiadó.

Tüdővész.

I.

Tabak Pál csoknyai (Somogy megyei) körjegyző és m. kir. postamester szerzőségében a könyvpiacon egy — a m. kir. belügyminiszterhez intézett, — „Emlékirat“ jelent meg, a tüdővész és ennek gyógyíthatóságáról.

Ezen „Emlékirat“, — arnyoldalainak mellőzésével, — főleg azért is figyelmet érdemel, mert a szenvedő emberiség jogosult jajszavának visszhangját hangoztatja, az orvosi tudomány terén jelenleg divó modern vivisekció ellen!

Utal egyszersmind a természeti erő magasztos hivatása és reorganizáló képességére, mely nélkülözhetővé teszi az orvosi tudomány részéről tapasztalt és a vivisekcióval egyenértékű erőszakos beavatkozásokat.

Az „Emlékirat“ bírálata alkalmat nyújt kifejtésem, hogy a tüdővész miért nem tartozik azon áldásos reakciók közé, melyek a tengeri-árapály hivatásának megfelelően a szervezetnek kóranagyoktól való mentesítését tűzték ki feladatukul.

Munkájában a szerző téves alapeszméből kiindulva a tulzások tömkelegébe keveredik és a sok fától nem látván az erőt, az olvasót alapeszméjének igazságáról meggyőzni képtelen.

Mert, hogy a bomlási termények, — így a tüdővész bacillusa is, — csakis okozati természetűek, azt már korábban előadtam, de szintoly téves szerzőnek azon állítása is, hogy tüdővésznel a tüdő a köteles feladatának megfelelően gyomortól betegít meg, mivel ez is csak a tüdőbajnak okozata és nem megfordítva.

Mintthogy azonban bizonyos tapasztalati tényekre alapított szilárd meggyőződések az igazságot teljesen megvonni nem lehet és mert tényleg a szerző csakugyan igazság körül jár, azért e munka melttöbb a komolyabb bírálatra.

Téves a helytelentől értelmezett tapasztalati tényekre alapított fejtegetéseknek alapeszméje azért, mert különböző rendeltetésűköel fogva a gyomorban emésztési zavarai és rendellenességei a tüdőben szervi átváltozásokat vagy fertőző sérveket nem szállhatnak. Egészséges tüdők mellett a beteg gyomor helyre jöhet, de a legeőbb gyomor is azonnal megsünyli a szükséges élely mennyiség csökkenését.

Közönségesen tapasztalhatjuk ezt már a nagyobb foku náthánál is, mikor az étvágy jelentékenyen csökken és emésztési zavarok állanak be.

Igaz, hogy minden egyes szerv saját külön-külön munkakörében egyöntetűen egy cél: a szervezeti élet épségének fentartására egyesíti erejét, ezt azonban különösen adás vagy vétel révén, saját kára nélkül nem érvényesítheti. Állhat ez erőművi tekintetben a külső szerveknel, a mikor a látás hiányának segélyére jön a tapintás, a siketséget enyhíti a látás és az éber megfigyelés; csonka karunk vagy lábunk feladatát átveszi a másik, de táplálékot, erőt adni a tökéletlen szervnek egyik sem képes.

A szervezeti élet fenmaradási képességét az egészséges vér képződéséből meríti. Ez pedig egymásnak feladatát kiegészítőleg a tüdők és a gyomor tevékenységének közvetítésével történik, teljesen önönerejükre utalva a támadások elleni védelemben. Védelmüket szervük rugalmassági erejével egymástól eltérő módon foganatosítják és pedig a tüdők, köhögések, a gyomor hányás és rendellenes székletételek segélyével.

A hivatások és a védelem minőségének különbözőségéből önként következnek, hogy támadások esetében az egymásnak való segély nyújtás is csak az életeri közvetítésével válik lehetővé. Az életerő fokozása az erre hivatott szerveknek teljes épségét tételezven fel, segély nyújtás, gyógyhatás csak akkor állhat be, ha a vérképződésnek egyik főtenyezője erejének teljességében képes feladatának megfelelni.

Éppen ezért a szerző igen helyesen vetette volna fel a kérdést, ha az emésztési zavarok és rendellenességeket okozatul tekintve azt állítja, hogy az emésztő

képesség
előre lele
Fen
müket kö
teljesebb
kebben n
Észlelheti
életerő es
is gyengü
bó nedve
alig-alig
Ha
segélyev
annyira f
megfelele
kivánt kö
annak a g
jövője le
Azon
tési zavar
sen létre
Ha a
előrelhalo
arra irány
tűdőhurut
merésére j
Mert
és fájdalom
meg. A kö
megteveszt
köhögésé
elfojtják.
Ebbe
megakasz
külső segé
vetében né
ját. Ennek
szaka!
Ekló
foku nagy
gyengült k
terméket e
eltávolítai
köhögése
sőhajszeri
A V
19 képpel s
linszky Füg
— Költene
szövetkeze
ígéret följ
Gáspár Im
Irta Szívó
asszonyok
taborában.
pesti nemze
— Keletind
misszió kiál
képek után
garmester
közi gazda
Géza, Ellig
től. — Tü
vészlet, Köz
Egyveleg st
előfizetési
együtt 3 fr
hivatalában
megrendel
magyar né
Előző
napszamos
szokott mar
anyagi tá
készségbej
ség ország
utait járn
talan kült
a tollat, ne
elhalgattak
is nensokar
kor és elh
harmadik
tetes vig re
piacon meg
Fülöp szor
megrendel
előfizetési
tőknek har
Szives táno
november a
„Tiszavidé

képesség helyreállításával az életerőt céljának elérésében előre lehet segíteni.

Fentebb megemlítettem már, hogy a tüdők védelmét köhögések segélyével fogatosítják. Minél erőteljesebb a szervezet és nagyobb az életerő, annál élénkebben nyilvánulnak az ellenhatások: a köhögések is. Észlelhetjük ezt a tüdővészben szenvedőknél, kiknél az életerő csökkenésével párbuzamban a köhögések ereje is gyengül úgy annyira, hogy az utolsó időszakban a bő nedvelváltás kísérletében jelentkező köhögés már alig-alig hallható.

Ha tehát az „Emlékirat”-ban javasolt gyógyeljárás segélyével képesek lehetünk az elhanyagolt életerőt annyira fokozni, hogy az így adott erővel a tüdők is megfeleljenek a hivatásuknak és a kórányagot a megkívánt köhögési erővel magukból eltávolíthatják: akkor annak a gyógyeljárásnak valóban igen nagy és biztos jövője lehet.

Azonban a tüdővésznek alapoka nem az emésztési zavar és rendellenesség, mert az egy mesterségesen létrehozott és fokozatosan fejlesztett kórállapot.

Ha a szerző kutatásait nem a tüdőbajnak nagy előrehaladottságára mutató emésztési zavarokra, hanem arra irányítja, hogy a beteg korábban sokat szenvedett-tüdőhurutokban, akkor a tüdővész valódi okának felismerésére jut.

Mert a tüdővést mindenkor többé-kevésbé heves és fájdalmas köhögésekkel kísért tüdőhurutok előzik meg. A köhögések rendeltetése feletti elfoglaltság által megtevesztve, de még azért is, mert a beteg fájdalmas köhögésétől szabadulni akar, a köhögéseket rendszeren elfojtják, vagy legalább is csökkentik.

Ennél fogva az életerő magasabb tevékenységében megakasztván, urrá lesz felette a kórányag, mely a külső segély nyújtás folytán nyert erővel a tüdők szöveteiben még vehemensebben érvényesíti romboló munkáját. Ennek egy bizonyos határán beáll a tüdővész korszaka!

Ekkor azonban a szervezeti erőnek már oly nagy foku hanyatlása áll be, hogy a segélyre siető meggyengült köhögések útján már nem képes többé a rohadó terméket és ezzel együtt a kórányagot is a tüdőből eltávolítani. Az erőhanyatlás fokozatos emelkedésével a köhögések is mindinkább gyengülnek és az utolsó sóhajszertü köhögéssel kialszik az élet fátyla is!

Papp László.

(Vége köv.)

Művészet és irodalom.

A Vasárnapi Ujság november 29-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Hatszáz Frigyes” (arcképpel) Magócsy-Dietz Sándortól. — Költemények: „Előhang a bécsi magyar nemzeti szövetség ezredéi ünnepein.” Lévy Józseftől. — „Az igéret földje.” Varsányi Gyulától. — „Két szó marad.” Gáspár Imrétől. — Regénytár: „Az eltűnt.” Regény. Irta Szivós Béla. (Linek Lajos rajzaival). — „Híres asszonyok.” Történelmi rajzok. (Képekkel). — „Petőfi Bem táborában.” — „Helyfoglalás a T. Házban.” — „A budapesti nemzetközi gazdakongresszus” (képcsoportozattal). — Keletindiai utazásomból. Latinovits Gézáltól. — „A misszió kiállítása” (képekkel) Hary Gyula rajza és fényképek után). Dr. Jankó Jánostól. — „Budapest új polgármestere” (Márkus József arcképe). — „A nemzetközi gazdakongresszus Mezőhegyesen” (képekkel) Paur Géza, Ellinger és Erdélyi fényképei után) Markó Miklóstól. — „Eztüdből csinált arany.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendezeti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

Előfizetési felhívás. A vidéken lakó irodalmi napszámokosok működése, csekély kivétellel, hatás nélkül szokott maradni. Csak keveseknek jut az elismerés és anyagi támogatás osztályrésztül, míg a túlnyomó rész kétségbeesztő apathiával küzdve kénytelen a szellemiség országának olcsó dícsőségű, de annál tövisesebb utait járni. Ez okozza azt, hogy sokan megunva a céltalan küzdelem, a hosszú, sűrű pályafutás fáradalmait, leteszik a tollat, melyet oly lelkesedéssel ragadtak kezükbe és elhallgatnak. Én hiszem, hogy az irodalom munkásaira is nemsokára elérkezik az a költő által megénekelte jobb kor és ebben a boldog reményben bocsátom utnak harmadik művem, „Egy orvos életéből” című egykötetes vig regényemet, mely karácsonykor fog a könyvpiacon megjelenni. A gondos és izléses kiállításról Hay Fülöp szolnoki könyvnyomdája gondoskodik, hova a megrendelések és előfizetési díjak intézendők. Könyvem előfizetési ára 60 kr, bolti ára pedig 1 frt lesz. Gyűjtőknek hat előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Szives támogatást kérve, maradtam Szolnokon, 1896. november havában, hazafias üdvözléssel Hevesi Jenő, a „Tiszavidéki Ellenzék” szerkesztője.

Színház.

A mintaférj.

Csütörtök, december 3.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Valabrègue Alfonz. Jókodvú és mulatságos bohózat. Sajtja az, hogy Malivand tőkepenzes neje férjét a férjek mintaképének tartja, míg vejeére Jouvein Alfrédet gyanúsítja, hogy tilosban jár. A dolog pedig éppen ellenkezőleg áll. Ebhez aztán sok bohóság fűződik, melyen a közönség jóízűen kacag.

A címszerepet (Malivand tőkepenzes) Rátkai játszott és elfogadható alakítást nyújtott. Palágyi Lajos (dr. Zibandier) ügyvédet sok jellemző vonással karakterizálta. Minden kelléke meg van, a mi egy jó színésznek szükséges, impozáns színpadi alak, kellemes, erős beszélő organum és játékában közvetlenséget találunk. Kemény (Jouvein Alfréd) hálás szerepét teljesen érvényre emelte. Kápolnai Irén (Leonie) szép hatás mellett játszott, kedvességével ruházva fel szerepét. Holéczy Ilona (Klementina) kiváló játékaról nem is szükséges minden alkalommal beszámolni.

Taps volt bőven és ebből jutott a többi közreműködőknek is.

t. k.

A libapásztor.

Szombat, december 4.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Lukácsy Sándor. Zenejét: Furray Sándor.

A darabról, mely az orleansi szűz legendájából vette meséjét, valami sok dícséretre méltó nem mondhatunk. Sovány mese, néhány bohókás jelenet, mely derűtséget ébreszt, néhány csinos énekszám, ez minden, a mit fölemlíthetünk.

Az operette előadása jó volt. Hevesi Janka (Lajos herceg), Lipesey Józsika (Fauchette libapásztor) és V. Takács Mariska (Noémi) szép énekükkel elfeledtették az operette egyéb hiányait és a közönség zajos tetszéssel és megérdemelt jutalmazta meg őket. A komikusok, élőkön Ferenczivel (Crespin) derűtségekben tartották a közönséget. Részte volt ebben Kömleinek (Gaston Amade) és Rátkainak (Harald) is.

t. k.

Keresd a szived.

Vasárnap, december 5.

Jókai remek drámája bérletszínházban másodszer került színpadra kevesebb közönség előtt, mint azt a koszos író és a derék szereplők megérdemelték volna. A páholyok majdnem mind sötétek voltak és a földszint is itt-ott üres volt. A gyér közönség feszült figyelemmel kísérte az előadók játékát, melyek nivója az első előadással szemben határozottan emelkedett.

t. k.

CSARNOK.

EGY ELFOGOTT LEVÉL.

Kedves Irénkém!

Olyan szeszélyes kedvemben vagyok, hogy valakit okvetlen meg kell bosszantani. En edes Istenem! Miért vannak az embernek barátai? Megboszantalak téged; írok neked egy négy oldalos, tizenhat malaccal illusztrált levelet. Tudod-e Irén, min kezdem e levelet? Egy sóhajtasom. Az a szélroham, mely a ti szívmalmotok vitorláit megmozgatja, szelid zefír az én sóhajomhoz képest.

Hogy min sóhajtozom? Miért buvik a virágkelyhébe az estike, ha a nap első sugarát rákifüldi, vagy mért bűg az éji bogár s neki megy a falnak, vagy mért lett író Don Carlos, — meg anyai problémák s tudnál-e azokra felelni? Semmi ellentmondás: nem tudnál.

Én a sóhajomat mély bánatnak tudom be. Bánatom sötét, mely gyászt igényel, mert mély mint a teuger: a lányágomat gyászolom, hogy miért kellett annak a tizenkilencedik századra esni?

Hisz nincsenek többé fiatalberek! Azt mondod: vannak. Ugyan ne afeleltél, Irén. Hát fiatalok az a pityóka, idegzsábas, csillár alatt csöszködő, asz- és váltókóros herbatavasziú fiatalok?

Van nekem egy tantim, (te még nem ismered, Irén), szép ezüst haja van és oly helyes elokvenciája, hogy az Isten is anyósának teremtette. Nekem gyönyör hallgatni, mikor a fiatalágáról, lányágáról beszél, mikor krinolitot viselve, hogy is mondjam, ha egy kissé izés is volt, de boldog volt. Oh, ő négy napot táncolt egyvégtebe!

Micsoda! az én udvarlóm (istenem, udvarlóm?) már az első teremfordulónál hidegen meghajítja magát s megy Hegyessi Tazsilló strupirtságával spricerézni. S'Aguest iszik vele, a szélhamos. Aztán politikál, kártyázik, mellesleg, (de ez csak a mamák véleménye) mitűn jó nevelése van, óránkent (egy évőkanállal) megkérdézi: hogy mulatott? Nem ártalmas-e a tánc? Meg hogy itt maradok-e hajnalig? Oh, te okori cehtal, nézd Jónásnak ezt a századvegy spricerívót s — nyeld el. De ne engedj napvilágra még a nivivétek leányai hazi szükségletére se. Ugy se érnék semmit ezzel a — majommal.

Haragszom! Van baj edesem, rogyásig, sok. Mert nem vettem észre, hogy a kik előttem numeráltak és főleg (a mi fontosabb) a mama előtt penderáltak, azokban fölfortyant a nemzeti öntudat és sietnek, még e szűkre maradt milleniumos évben megbázasodni. Te, a mi „becses lapunk” egyre masra hozza a hymenbireket. Bizonyosan úgy van nálatok is. (Csak a mienket nem hozzák, Irén.) A kimaradt egy-két, három nyomo... (no, a népdalt akartam citálni) az Politika ténsasszonyal kacérkodik. Pedig egy kreicpolka többet ér Bismarek minden furfangjánál. Mert Kossuth Ferenc és Polónyi Gézák lesznek mindenba, de egy jó kreicpolka táncost ma-holnap iszonyu szív-elborulástunkra, csak a muzeumokban fognak mutogatni. Hej, sok streber honatyajelőltnek tudni kellene, hogy egy parlamenti szűzbeszéd izgalmainál többet ér az izgalom, a mit a mi szűzi-tekitettünk eredményez. Irén! Csináljunk mi is egy ligát. Ha a néppárt megakarja menteni a veszendő lelkeket: nem kevésbé nemes az én vállalkozásom: megmenti az ifjuság röpke éveit, a melynek gondatlan mulatozása — szégyen gyalázat! — immár anachronismus.

Irén, hallatlan, Irén! Idáig hallottam lapos ásitásodat! Ugy látszik: az analitikus okfejtés iránt nincs benned valami élénk vágy.

No, jó. Áttérek masra: írok neked a farsangi kiállításokról.

Hát istenem, ha össze nem zsugorodik: lesz valami. Hallottam, hogy e szezonban városunk fiataljai álarcosbált óhajtanak rendezni, confetti dobással. Confetti? Mi a fetti? Noch ne dagesven. Ó-Budavárában rendezték ezt, hogy felkerültem. Ott ismertem meg Csurgó képviselő urat. Azt mondják róla andalgóan táncolja a dreischrittel. Oh, mily andalító!

Te Irén, be pompás lenne, ha Imrét, a képzeletbeli Imrét a — mama jóvetelével ijeshetnénk. Oh minő fancesali képet vána, már mint — Imre. Te december 30. lesz a születésnapja. Himzett papucset csinálók neki: himzett papucset, keress kérék a „Magyar Bazárban” számára valami jó mintát.

Be bohó is vagyok! Hisz előbb még Imrét kellene keresnem. Ánde szigorúan megkövetelem a gondviseléstől, hogy hamarosan engedje őt megszületni. Még a fogaim első blombozása előtt óhajtanam a főkötőt... Ez csak eléggé redukált kívánság, mit gondolsz?

De visszatérek tárgyambhoz. Lesz, képzeld, kocsolya egyleti bál, kaszinói bál, bicikli bál, nőegyleti bál, no még menyecskeké bálja is. Hm! Ha én az utóbbiban már rendező lehetnék.

Mit gondolsz, nem jó lenne nekünk is imádkozni a szocializmus kitöréseért? Akkor szaporítanok nálunk a katonaságot s horogra... De nem folytatom. Nem szeretem a légvárakat Pá, Pá! Milleniumi stylszerűséggel 1000-szer csókol hived, tied: Mici.

Alugy.

Közgazdaság.

István gazda tanácsai.

November hónapnak is végére értünk. Nem lehet panaszunk erre a hónapra, mert szép idő járt; elvégeztünk mindenféle őszi munkát idejében. Az őszi gabona szépen zöldül, a tavasziak alá a föld fel van szántva. Akinél nincs így, az rossz gazda.

Jut időnk az egyenetlésre, árkolásra, vízvezető csatornák készítésére és alagsóvezésre is. Az alagsóvezéssel még sok gazda nem tud megbátározni, pedig jó dolog az. A használhatatlan nedves földeken és réteken csodákat mivel az alagsóvezetés. Aztán nem is sokba kerül és a költsége 2—3 évi termésből bőségesen megtérül.

Hozzáláthatunk a trágyázáshoz is. A trágyát a földön teregetjük el; kupacokban ne hagyjuk, mert a kupac helyén buja foltok keletkeznek.

Az istállóba szorult állatokat naponként eresszük a kifutóba, hogy kimozogják kissé magukat. Mig az állatok kinn vannak, az istálló ajtaja, ablaka nyitva álljon, hogy jól kiszellőződjék, mert az állatok egészségének első és főfeltétele a tiszta levegő.

A konyhakertben és gyümölcsösben trágyázzunk, ássunk és rigolozzunk. A gyümölcsfákat most is ültetjük. Ha tavasszal akarunk ültetni, a gödröket már most ássuk ki, hogy a föld télen át érlelődjék és megporhanyuljon. A gyümölcsfák trágyázására nézve tudni való, hogy az őszi trágyázás inkább a gyümölcsstermést, a tavaszi trágyázás a fa növekedését és erősödését segíti elő.

A gabonát a magtárban és padláson szorgalmasan forgassuk, hogy baja ne essék.

A még el nem rakott burgonyát és takarmányrőpát gondosan vermetjük el, hogy a fagy kárt ne tegyen benne.

A szőlőben, ha az már be van takarva, nincs más dolgunk, mint a hiányos pótlására szolgáló döntés és trágyázás. A zöldőjtásokat is eldöntjük. Az ültetésre megszedett vesszőt úgy rakjuk el a föld vagy homok alá, hogy se a fagy, se a téli nedvesség kárt ne tegyen benne.

Ha az új borok teljesen lecsillapodtak és megtisztultak, azokat minél előbb le kell fejtetni.

A baromfiakat a hidegebb idő beálltával bővebben tartjuk, mert most nincs már bogár, mely az apró jószágunkat kedves csemegéje és a bővebb táplálkozás azért is szükséges, hogy testök melegét főtartathassák. Az ünnepek közeledtével kezd jó ára lenni a baromfiak, főleg a pulykának.

Szerkesztői üzenetek.

H. I. Torzsa. A cikket megkaptuk s közölni fogjuk a karácsonyi számban. Köszönet!

Alugy. Megkaptuk s közölni fogjuk. Köszönet!

I. P. Obrovác. Felbuzdulása igen szép, erős elhatározása nagyon is dícséretre méltó; ánde, hogy valaki jó verseket írhasson, ahhoz nem elégséges a felbuzdulás és az erős elhatározás. Tehetség is kell. Önnek pedig tehetsége — ezen verse után ítélve — nincs.

E. K. Pivnic. Közölni fogjuk. Fogadja őszinte köszönetünket! **Alvini Miklós.** Munkásságát szívesen látnók, de előbb nevezze meg magát. Miert rejtozik álnév alá?

„Keresztes háború Tovariszován.” Legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük. Különböztet a szives figyelemért!

Del Toro. Megkaptuk. Fogadja köszönetünket.

K. N. Baja. Versein határozottan meglátszik a haladás. Csak folytassa; biztosa vesszük, hogy a célt nemsokára eléri.

Marci Pán. Az egész redakció őszinte üdvözlét küldi s a karácsonyi számba szánt dolgot szívesre várja? Hogyan érzi magát?

H. M. Szeged. A még jobbabból kérünk. Ezeket nem használhatjuk. Üdvözlét!

H. I. Kolozsvár. Miert e hosszú hallgatás? Levelünket megkaptá? Üdvözlét!

K. Á. Baja. Köszönjük a „János”-t. Közölni fogjuk.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy saját bankkára udvarán egy új épület emelt az ügykezelés alatt álló zálogház részére azon célból, hogy ezen intézet működési köre ez által szélesebb alapot nyerjen s feladatának minél jobban megfelelhessen. Ily módon kibővített ügykör mellett fel van jogosítva bármily nagyságú előleget, lehetőleg minél alacsonyabb kamat igénybevételével, valamint egyéb előnyös feltételek mellett is a közönség rendelkezésére bocsájtani; nevezetesen a következő s alább meghatározott tárgyakra és üzleti cikkekre:

Értékpapírokra, arany- és ezüst-eszközökre, ékszerre s egyéb drágaságokra, vadászfegyverekre, rőfőskereskedési cikkekre, ipartárgyakra, el nem romolható fűszerkereskedési árucikre, sertészsírra, üveg- és porcellán-neműkre, vasáru-tárgyakra, diszmi- és piperecikkekre, valamint kalapos, köteles, kefekötő, fűvő- és egyéb hangszer-gyártmányok, eszmadia, cipész, esztergályos, asztalos, bogárn, szígyártó, bádógos, mütakács, bórondós, lakatos, kovács, rézműves, timár és a többi iparágak készítményeire.

Hasonlóképen előleget ad férfi- és nőruhákra, fehérneműre, tollra, mindennemű bútordarabra, valamint minden tárgyra, mely bizonyos értéket képvisel.

A zálogház fel van hatalmazva, hogy előleget adhasson mindennemű gabonaművekre, valamint arra is, hogy értékpapírok vételével és eladásával foglalkozzék és pedig akként, hogy azokat vagy magánszámlájára végleg megvegye, vagy hogy azokat előre megállapított értéken bizományképen értékesíthesse.

A hivatalos órák a zálogház helyiségében tartanak: reggeli 8-tól 12-ig, délután fél 3-tól 5 óráig.

Zombor, 1896. évi november hó 1-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank

igazgatósága.

